

Πρεσβεία της Ελλάδας στο Βερολίνο
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

Ενημερωτικό Σημείωμα

Η αγορά ιχθυρών στη Γερμανία

Παραγωγή

Μόνο ένα μικρό μέρος των ιχθυρών που καταναλώνονται στη Γερμανία αλιεύονται σε ύδατα (θάλασσα, λίμνες και ποτάμια) της χώρας, ή παράγεται σε υδατοκαλλιέργειες αυτής. Έτσι, στη συντριπτική πλειοψηφία τους (87%) τα Ιχθυηρά που διατίθενται στην αγορά της Γερμανίας προέρχονται από εισαγωγές. Στη Γερμανία αλιεύονται ετησίως συνολικά περισσότεροι από 400.000 τόνοι ιχθυρών. Οι εκφορτώσεις της γερμανικής θαλάσσιας αλιείας στο εσωτερικό και στο εξωτερικό είναι περίπου 260.000 τόνοι ετησίως.

Μερικά από τα πιο ευρέως διαδεδομένα ψάρια της εγχώριας αλιείας (είτε πρόκειται για ψάρια του γλυκού νερού, είτε για ψάρια από τη Βόρεια Θάλασσα) είναι ο σολομός Αλάσκας, ο μπακαλιάρος (κίτρινος και ωκεανού), η γλώσσα, η ρέγγα, το σκουμπρί και ο κυπρίνος.

Κατανάλωση και Προτιμήσεις

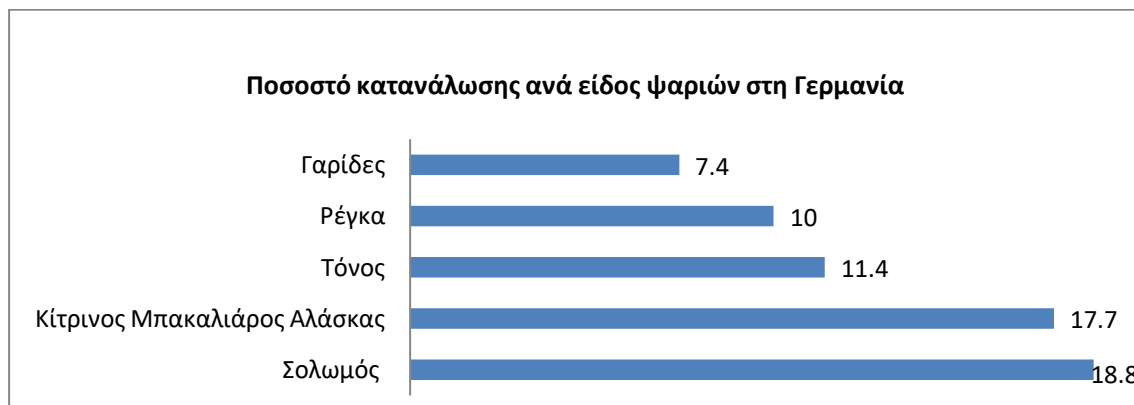
Σε μια διεθνή σύγκριση, οι καταναλωτές στη Γερμανία τείνουν να τρώνε λίγο ψάρι και δεν έχουν αλλάξει σημαντικά την καταναλωτική τους συμπεριφορά τα τελευταία χρόνια. Σύμφωνα με το Κέντρο Πληροφοριών για το Ψάρι (FIZ), η κατά κεφαλήν κατανάλωση ψαριών αυξήθηκε από 14,1 σε 14,4 κιλά για το έτος 2019 στη Γερμανία. Αυτό αποτελεί ένδειξη ότι η κατανάλωση ψαριού γίνεται ολοένα και πιο δημοφιλής στη χώρα. Μεταξύ των ομόσπονδων κρατιδίων της Γερμανίας, οι κάτοικοι της πόλης του Αμβούργου αγοράζουν τα περισσότερα ψάρια για κατανάλωση στο σπίτι και έτσι παραμένουν διαχρονικά στην πρώτη θέση της σχετικής λίστας κατά κεφαλή κατανάλωσης με 6,5 κιλά κατά μ.ό. ετησίως, ακολουθούμενοι από τους κατοίκους του Σλέσβιχ-Χολστάιν με 6,1 κιλά κατά μ.ό. ετησίως και του Μεκλεμβούργου-Δυτικής Πομερανίας με 5,5 κιλά κατά μ.ό. ετησίως (βορειανατολικά κρατίδια). Τα λιγότερα ψάρια κατά μ.ό. ετησίως καταναλώνουν οι κάτοικοι στα κρατίδια του Σάαρλαντ, της Ρηνανίας-Παλατινάτου και της Βάδης –Βυρτεμβέργης (δυτικά κρατίδια). Χαρακτηριστικό είναι ότι στην πρωτεύουσα της χώρας η μέση κατά κεφαλή κατανάλωση κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα, με μόλις 4,9 κιλά κατά μ.ό. σε ετήσια βάση.

Ωστόσο, η αύξηση της ζήτησης για το 2019 οφείλεται ουσιαστικά στις πωλήσεις εκτός σπιτιού, για παράδειγμα σε εστιατόρια ή σνακ μπαρ. Αντίθετα, η ποσότητα ψαριών και θαλασσινών που αγόρασαν τα ιδιωτικά νοικοκυριά μειώθηκε κατά 3%.

Οι καταναλωτές προτιμούν να αγοράζουν ψάρια κυρίως από εκπτωτικά καταστήματα τροφίμων (σε ποσοστό 48%) και από supermarkets ή υπεραγορές (σε ποσοστό 40%), τα οποία εδώ και μία δεκαετία επενδύουν στον εκσυγχρονισμό των ψυγείων τους για τη διάθεση φρέσκων ψαριών, όπως ακριβώς συνέβαινε και στα ιχθυοπωλεία μία δεκαετία νωρίτερα. Ειδικά στη διανομή κοκκινόψαρου και γλώσσας οι αλυσίδες supermarkets έχουν περίπου το 30%. Ως εκ τούτου τα παραδοσιακά ιχθυοπωλεία τείνουν να χάνουν τα μερίδια αγοράς τους τα τελευταία χρόνια (οι καταναλωτές προμηθεύτηκαν ψάρια από αυτά μόλις σε ποσοστό 4,5% για το έτος 2019).

Το πιο δημοφιλές ψάρι στη Γερμανία ήταν και για το 2019 ο σολωμός ακολουθούμενος από τον μπακαλιάρο Αλάσκας (ο οποίος μεταποιείται εύκολα) και τον τόνο.

Γράφημα 1: Ποσοστό κατανάλωσης ανά είδος ψαριών στη Γερμανία

Πηγή: Fisch-Informationszentrum e.V. – Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Βερολίνου

Τα κατεψυγμένα και καπνιστά ψάρια είναι επίσης υψηλά στις προτιμήσεις των καταναλωτών.

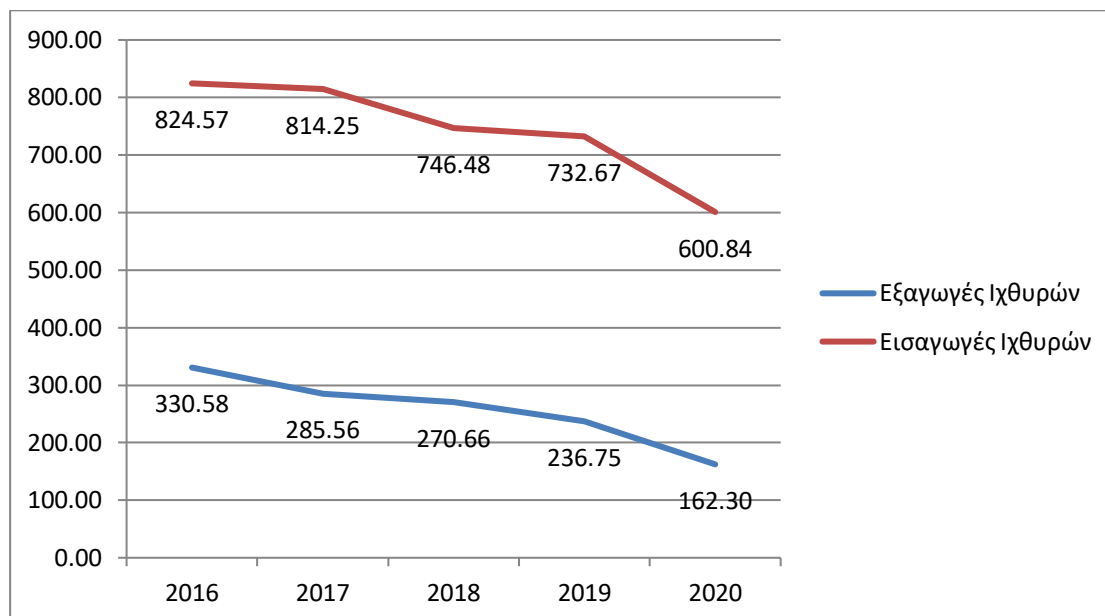
Διεθνές Εμπόριο

Το διεθνές εμπόριο της Γερμανίας στα είδη αλιείας, όπως φαίνεται και στο παρακάτω γράφημα ακολουθεί μια πτωτική πορεία κατά την τελευταία 5ετία, τόσο σε επίπεδο εισαγωγών, όσο και εξαγωγών. Σαφώς ο όγκος των εισαγωγών είναι μεγαλύτερος από τον όγκο των εξαγωγών, αφού όπως προαναφέρθηκε η Γερμανία παρουσιάζει

Πρεσβεία της Ελλάδας στο Βερολίνο
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

διαχρονικά χαμηλό επίπεδο αυτάρκειας, το ποσοστό του οποίου το 2019 ανήλθε σε 21%.

Γράφημα 2: Εισαγωγές- Εξαγωγές Ιχθυρών και Ειδών Αλιείας στη Γερμανία κατά την τελευταία 5ετία (τιμές σε εκ. €)

Πηγή: Destatis – Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Βερολίνου

Η **Ελλάδα**, όπως εμφανίζεται και στον παρακάτω πίνακα, αποτέλεσε την 8^η κατά σειρά χώρα προέλευσης των εισαγωγών ιχθυηρών και αλιευμάτων (αξία σε χιλ. €), τις οποίες πραγματοποίησε η Γερμανία κατά το 2020, ακολουθούμενη από Ισπανία και Τουρκία.

Οι 10 σημαντικότεροι εμπορικοί εταίροι της Γερμανίας στον κλάδο ιχθυηρών και αλιευμάτων κατά το 2020

Α/Α	Εξαγωγές		Εισαγωγές	
	Χώρα	Αξία (σε χιλ. €)	Χώρα	Αξία (σε χιλ. €)
1	Ολλανδία	82.725	Νορβηγία	187.508
2	Δανία	17.753	Δανία	152.500
3	Αυστρία	10.787	Ολλανδία	81.586
4	Γαλλία	10.385	Γαλλία	25.003
5	Ελβετία	7.388	Ιταλία	23.393
6	Λιθουανία	3.376	Ηνωμένο Βασίλειο	20.159
7	Πολωνία	2.909	Ισλανδία	14.273
8	Ισπανία	2.647	Ελλάδα	12.127
9	Τσεχία	2.610	Ισπανία	11.925
10	Βέλγιο	2.531	Τουρκία	8.354

Πηγή: Destatis – Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Βερολίνου

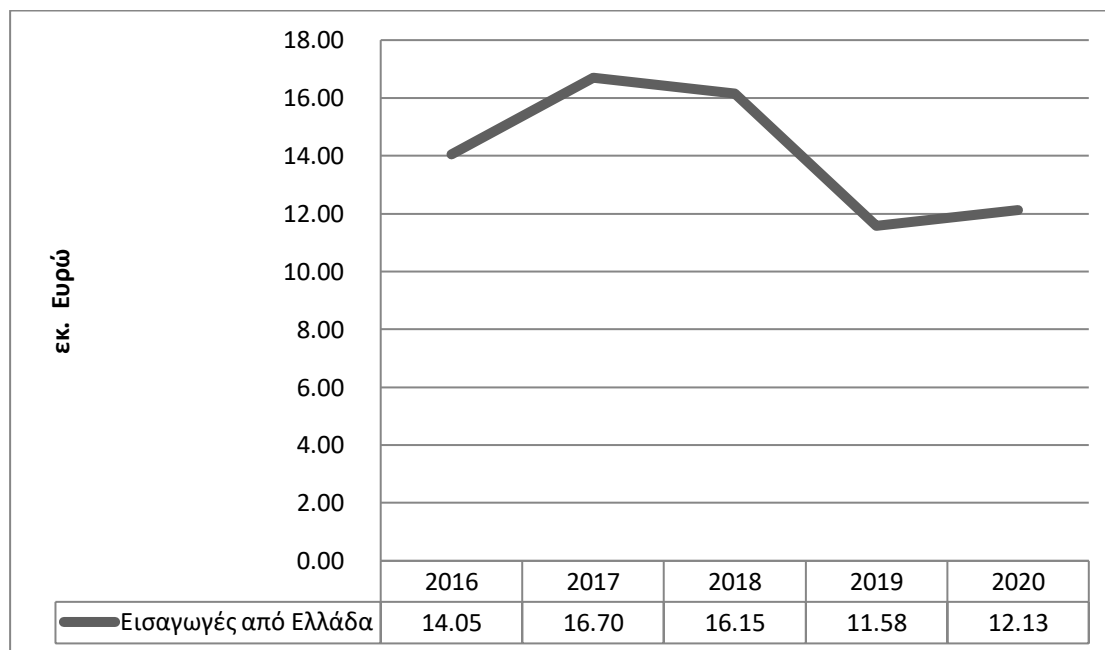
Πρεσβεία της Ελλάδας στο Βερολίνο
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

Στατιστικά Στοιχεία Διμερούς Εμπορίου Ιχθυερών Ελλάδας -Γερμανίας

(σε χιλ. €)	2017	2018	2019	2020	% Μεταβολή 2020/2019
Εξαγωγές σε Γερμανία	16.715	16.150	11.589	12.127	+4,64
Εισαγωγές από Γερμανία	115	81	60	32	-46,66
Όγκος Εμπορίου	16.830	16.231	11.649	12.159	+4,37
Εμπορικό Ισοζύγιο	+16.600	+16.069	+11.529	+12.095	+4,9

Πηγή: Destatis – Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Βερολίνου

Το παρακάτω γράφημα αποτυπώνει τη διακύμανση των ελληνικών εξαγωγών αλιευμάτων και ιχθυερών στη Γερμανία κατά την τελευταία 5ετία. Συνάγεται το συμπέρασμα ότι μετά από μία σχετικά κακή χρονιά το 2019 για τις εξαγωγές ελληνικών ιχθυερών στη Γερμανία, τα ελληνικά προϊόντα έδειξαν να επωφελούνται από την ευκαιρία που δημιούργησε η κρίση της πανδημίας του κορωνοϊού για κατανάλωση φρέσκων προϊόντων, και έτσι το 2020 αύξησαν εκ νέου τις εξαγωγές τους προς τη χώρα αυτή.

Γράφημα 3: Πορεία Εξαγωγών Ιχθυερών και Αλιευμάτων Ελλάδας προς τη Γερμανία κατά την τελευταία 5ετία (σε εκ. €)

Πηγή: Destatis – Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Βερολίνου

Πρεσβεία της Ελλάδας στο Βερολίνο
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

Τα σημαντικότερα είδη αλιευμάτων τα οποία εξάγει η χώρα μας στη Γερμανία, συνοψίζονται στον παρακάτω πίνακα ταξινομημένα κατά σειρά συνολικής αξίας ως εξής:

A/A	Είδος	Αξία (σε χιλ. €)	Όγκος (σε τον.)
1	Τσιπούρα (φρέσκια ή διατηρημένη στον πάγο)	7.626	1.640
2	Καλαμαράκια (κατεψυγμένα)	5.226	1.308,4
3	Λαυράκι (φρέσκο ή διατηρημένο στον πάγο)	3.511	615,8
4	Ινδικό Σκουμπρί Θαλάσσης (κατεψυγμένο)	591	266,7
5	Γαρίδες (κατεψυγμένες)	427	43,9
6	Χταπόδι	422	56,6
7	Φιλέτα Ψαριού θαλάσσης (φρέσκα ή διατηρημένα στον πάγο)	387	59,1
8	Κατεψυγμένα φιλέτα ψαριού	356	60,9
9	Λοιπά Ψάρια, Νωπά ή διατηρημένα στον πάγο	344	56,9
10	Σαρδέλες	210	137,4
11	Τόνος (παρασκευασμένος ή διατηρημένος)	209	31,8
12	Φιλέτα σολομού (φρέσκα ή διατηρημένα στον πάγο)	206	42,3

Πηγή: Destatis – Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Βερολίνου

Τιμές Πώλησης Λιανικής

Από δειγματοληπτική τιμοληψία που πραγματοποίησε το Γραφείο ΟΕΥ Βερολίνου σε υποκατάστημα μεγάλης αλυσίδας τροφίμων στο Βερολίνο (Απρίλιος 2021) καταγράφονται οι εξής ενδεικτικές τιμές λιανικής πώλησης αλιευμάτων:

Είδος	Τιμή (€/κιλό)
Φιλέτο κίτρινου μπακαλιάρου	24,9
Σκουμπρί (ξεπαγωμένο)	6,9
Γαρίδες (ξεπαγωμένες)	34,99
Μπακαλιάρος Ωκεανού	29,9
Τσιπούρα	16,9
Κοκκινόψαρο	19,9
Ιππόγλωσσα Γροιλανδίας	19,9
Φιλέτο Πέρκας Νείλου	24,9
Πέστροφα	12,9
Φιλέτο Σολομού	29,9
Λυκόψαρο Ατλαντικού	26,9
Σαλβελίνος	24,9
Ουρές Αστακών	99,9

Πρεσβεία της Ελλάδας στο Βερολίνο
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

Κανάλια Διανομής

Το κλείσιμο ξενοδοχείων, εστιατορίων, σχολείων και κέντρων ημερήσιας φροντίδας, καθώς και η επιβαλλόμενη παραμονή στις οικίες μετατόπισαν τη ζήτηση για αλιεύματα από τις υπηρεσίες εστίασης και τη χονδρική πώλησή τους, προς το λιανεμπόριο, ακόμα και το ηλεκτρονικό εμπόριο, δεδομένου ότι όπως υπογράμμισαν και εκπρόσωποι κλαδικών συνδέσμων οι χονδρέμποροι αλιευμάτων, όπως και οι εταιρείες μεταποίησης ψαριών δεν μπόρεσαν να προσαρμοστούν γρήγορα στις νέες συνθήκες που δημιούργησε η πανδημία και να βρουν εναλλακτικά κανάλια διανομής.

Χαρακτηριστικό στοιχείο της μεγάλης αναγνωρισιμότητας των φρέσκων ψαριών και της συνακόλουθης δημοτικότητάς τους στους Γερμανούς καταναλωτές, είναι ότι κατά τα τελευταία χρόνια πέραν των παραδοσιακών ιχθυοπωλείων οι μεγαλύτερες αλυσίδες supermarkets (Rewe, Edeka) και εκπτώτικες αγορές τροφίμων (Aldi, Metro) έχουν επεκτείνει την δραστηριοποίησή τους στη λιανική πώληση ψαριών και θαλασσιών, δημιουργώντας μάλιστα ειδικά τμήματα στα οποία εξειδικευμένοι πωλητές εξυπηρετούν τους πελάτες. Οι ποσότητες που διατίθενται σε αυτά δεν είναι μεγάλες, ωστόσο σύμφωνα με εκπροσώπους τοπικών καταστημάτων το στοιχείο αυτό εξυπηρετεί τον σκοπό του να διατίθενται καθημερινά μόνο φρέσκα ιχθυηρά. Έτσι, σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία τα εκπτώτικα καταστήματα τροφίμων κατέχουν περίπου το 48% του μεριδίου αγοράς και ακολουθούν τα supermarkets με ποσοστό 40%.

Τέλος, ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται και στην εμφάνιση των προϊόντων αυτών στα υποκαταστήματα των αλυσίδων τροφίμων στα οποία πωλούνται ψάρια και θαλασσινά. Τα εν λόγω σημεία πώλησης θυμίζουν κατά πολύ πάγκους ψαραγορών, ενώ πέραν των φρέσκων ψαριών και θαλασσιών διατίθενται έτοιμα προς κατανάλωση προϊόντα που έχουν υποστεί θερμική επεξεργασία (μαγείρεμα).

Εκπόνηση –Σύνταξη:

Μαρία Μουσουράκη, Γραμματέας ΟΕΥ Γ΄
Ευστράτιος Κανέλλης, ΠΕ Α΄ Διοικητικού –Οικονομικού

Επιμέλεια: Θεόδωρος Ξυπολιάς, Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄